

Meditsiinidoktor Mati Merila

Tiit Haviko – Tartu Ülikooli traumatoloogia ja ortopeedia kliinik

14. juunil 2005 kaitses Tartu Ülikooli arstiteaduskonna nõukogu ees doktoriväitekirja Mati Merila. Doktoritöö “Õlaliigese kapsli ja sidemete anatoomia ja selle kliiniline tähendus” (*Anatomy and clinical relevance of the glenohumeral joint capsule and ligaments*) valmis TÜ traumatoloogia ja ortopeedia kliinikus ning TÜ anatoomia instituudis professor Tiit Haviko ja dotsent Ivo Koltsi juhendamisel. Väitekirja oponeeris dotsent Jan-Magnus Björkenheim Helsingi Ülikooli keskhaiglast. Oponent rõhutas, et tegemist on suuremahulise originaalse anatoomilise kliinilise uurimistööga, mis annab olulise panuse olemasolevatesse teadmistesse õlaliigese kapsli ja sideaparaadi kohta.

Mati Merila doktoriväitekirja põhineb neljal originaalpublikatsioonil. Uurides fikseeritud laipmaterjalil õlaliigese ülemise kapsli ja sidemete mikro- ja makroanatoomilisi iseärasusi, leidis dissertant, et korakohumeraalse ligamendi kahe erineva kinnitusega osa peab arvestama kirurgilisel preparatsioonil. Eespool nimetatud sidemele on nii makro- kui mikroskoopiliselt struktuuril sarnane korakoglenoidaalne side. Semitsirkulaarne side on aga pöörajahaste kõõluselisele mansetile koormust jaotav ja liigesekapslile ülekandev struktuur.

Uurides fikseerimata laipmaterjalil õlaliigese eesmise kapsli ja sidemete anatoomilisi iseärasusi,

selgus, et oluline makroskoopiliselt eristatav eesmise kapsli struktuur on spiraalne glenohumeraalne side. Olles tihedas anatoomilises seoses mediaalse ja alumise glenohumeraalse ligamendiga, on eelnimetatud struktuur biomehaaniliselt oluline õlaliigese stabiliseerija. Spiraalne glenohumeraalside visualiseerus ka kadaveersel materjalil tehtud magnetresonantsartrograafial, mis võib osutada valikmeetodiks õlaliigese kapsli ja sidemete anatoomia visualiseerimisel. Õlaliigese artroskoopiline uuring patsientidel näitas, et intraartikulaarne osa spiraalsest glenohumeraalligamendist on nähtav vaid ligi pooltel patsientidel. Autor arvab, et nendel juhtudel tuleb seda eristada samas piirkonnas esinevast *m. subscapularis*’e kõõluse vigastusest.

Mati Merila doktoriväitekirja käsitles uuringuid 66 kadaveersel preparaadil ja 19 patsiendil. Uurimistöö oli osa Tartu Ülikooli ja Lübecki Ülikooli koostööprogrammist aastatel 2000–2003.

Mati Merila on sündinud 21. detsembril 1966. a Pärnus. Tartu Ülikooli arstiteaduskonna pediaatria ja ravi erialal lõpetas ta 1993. aastal. Aastatel 1993–1995 läbis ta internatuuri ja aastatel 1995–2000 ortopeedia eriala residentuuri, omandades ortopeedi kutse. Aastatel 2000–2005 oli M. Merila Tartu Ülikooli ortopeedia eriala doktorant. Ta on täiendanud ennast korduvalt luumurdude kirurgilise ravi (AO ASIF) kursustel ja liigete artroskoopilise kirurgia kursustel välismaal. Praegu on ta TÜ Kliinikumi traumatoloogia ja ortopeedia kliiniku arst-õppejõud ning osalise koormusega TÜ traumatoloogia ja ortopeedia õppetooli assistent. Ta on Eesti Traumatoloogide-Ortopeedide Seltsi, Rahvusvahelise Kõhretaastamise Seltsi ja AO ALUMNI Ühenduse liige. Kokku on Mati Merila publitseerinud 8 teaduslikku artiklit.

Meditsiinidoktor Andre Õun

Toomas Asser – Tartu Ülikooli närvikliinik

4. mail 2005 kaitses Tartu Ülikooli arstiteaduskonna nõukogu ees doktoriväitekirja Andre Õun. Doktoritöö "Epilepsia epidemioloogia Tartu täiskasvanutel: haigestumus, levimus ja medikamentoosne ravi" valmis TÜ närvikliinikus dots Sulev Haldre juhendamisel. Tööd oponeeris dr Tapani Keränen Tampere Ülikoolist, kes on epilepsiauuringute tunnustatud juhendaja Soomes. Oponent märkis tunnustavalt, et tegemist on väga heal tasemel, mahuka ning praktiliselt olulise uurimistööga.

Andre Õuna doktoritöö annab põhjaliku ülevaate aktiivse epilepsia levimusest ja haigestumisest Tartu täiskasvanute seas ning analüüsib epilepsia erinevate kliiniliste tunnuste jaotumist ja epilepsia ravi. Epilepsia kohta Eesti täiskasvanute osas usaldusväärsed statistilised andmed puuduvad ning Kesk- ja Ida-Euroopas pole selliseid epilepsia rahvastiku-uuringuid tehtud. Saadud epilepsia haigestumuskordaja ja levimusmäär Tartu täiskasvanutel on samas suurusjärgus kui teiste industriaalmaade vastavad näitajad. Nii

haigestumus- kui levimusrühmas domineeris Tartu täiskasvanutel fokaalne epilepsia.

Haigestumuse vanusekordajad Tartus on selge suurenemistendentsiga vanemates eearühmades. Kõige tõenäolisemalt on epilepsia sagenemine vanemas eas pigem peaaegu epileptilise fenomeni iseärasus, s.t see kaldub tekkima lapseas ja vanemates eearühmades.

Andre Õuna doktoritöö uudeks ja väga praktiliseks osaks oli epilepsiaravi ülevaade Tartu levimusrühmas, mis viitas mitmele iseärasusele siinses käsitluspraktikas. Ravita patsientide hulk Tartus oli märgatavalt suurem kui viimase aja Põhja- ja Lääne-Euroopa uuringutes. Ravi puudumise peamiseks põhjuseks oli puudulik ravikuulekus. Samuti on uuringurühma polüteraapiaga patsientide osa suhteliselt väike ning see viitab mõningasele alaravimise tendentsile Tartu täiskasvanute seas. See võib olla iseloomulik kogu Eestile, sest Raviameti andmetel on Eestis antikonvulsantide kasutamine võrreldes Soomega üle kahe korra väiksem. Ravikvaliteedi parandamiseks tuleb senisest enam tähelepanu pöörata haigete ravikuulekuse parandamisele.

Andre Õun on sündinud 1. augustil 1966 Tallinnas. Keskkooli omandas ta Tartu 5. Keskkoolis. 1992. aastal lõpetas ta Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ravi erialal. Pärast internatuuri 1994–1998 oli ta Tartu Ülikooli närvikliinikus doktorantuuris. 2003. aastal lõpetas Andre Õun neuroloogia residentuuri ja sellest ajast töötab Tartu Ülikooli Kliinikumi närvikliinikus arst-õppejõuna. Ta on end korduvalt täiendanud välismaal, pikemalt Kuopio Ülikooli kliinilise neurofüsioloogia osakonnas. Andre Õun on abielus, abikaasa Merle Õun on anestezioloog. Peres kasvab 2 tütart.

Mai Maddissoni maalinäitus "Peaegu ka minu. This nearly was mine"

Nii on dr Mai Maddisson nimetanud oma maalinäituse, mis avatakse septembri algul Eesti Tervishoiu Muuseumi saalis.

Mai Maddisson lahkus Eestist koos emaga ligi 61 aastat tagasi. Pärast sõjajärgseid rännakuaastaid jõudis pere lõpuks Austraaliasse Melbourne.

M. Maddisson lõpetas Melbourne Ülikooli 1966. a. Ta on omandanud perearsti eriala koos vastava kraadiga (FRACGP). Teda on alati huvitanud inimese vaimuelu ja psühholoogilised probleemid. Teda paelub psühhoteraapia ja psühhoanalüüs. Ta süveneb meelsasti psüühilistesse probleemidesse, mis on tingitud erinevate kultuuride segunemisest ja toimetulekust võõras kul-

tuurikeskkonnas. Siin saab ta toetuda ka rohketele isiklikele kogemustele. Sel teemal on ta avaldanud ka artikleid.

M. Maddisson peab oma elu suureks privileegi võimalust elada paljudest erinevatest kultuurikeskkondadest tulnud inimeste hulgas ning see on omakorda andnud talle rohkelt inspiratsiooni loominguks.

Maalimine, nii nagu ka luuletamine ja kirjutamine, on Mai Maddissonile tema enda sõnul üks väga lõbus, aga oluline ajaviide. Tema maalid on lihtsad ja säravad, kirjutised aga sügavad ja mõtisklevad. Maalides ei järgi ta erilist anatoomilist täpsust, vaid teda huvitab rohkem pildi värv, meeoleolu ja liikumine. Sageli kasutab kunstnik oma mõtete edasiandmiseks "ehitisi".

Kunstnik Mai Maddisson on eksponeerinud oma töid mitmel isiku- ja grupinäitusel, peamiselt Austraalias. Ta on Victoria Arstide Kunstnike Liidu sekretär, Victoria Kunstnike Liidu liige (väga suur tunnustus), Doncasteri ja Templestowe Kunstnike Liidu liige. Neli aastat tagasi lõi ta koos 11 kunstnikust sõbraga moodsa kunsti rühmituse "Mixed Palette".

Dr Mai Maddisson viibib sünnimaal septembrikuus ja on loomulikult kohal ka oma näituse avamisel 6. septembril Eesti Tervishoiu Muuseumis. Tulge vaatama ja kohtuma selle erakordse arstist kunstnikuga. Keelebarjääri karta ei maksa, sest dr Maddisson pole eesti keelt unustanud.

Ülle Kask

Eesti Tervishoiumuuseumi näituste osakonna juhataja